

Dosya:

“Yakın Geçmişle Tarihi Yarımada (Tehditler ve Koruma Sorunları)”

Bu sayımızda, sizlere İstanbul'un en eski yerleşim alanlarından Tarihi Yarımada'nın sahip olduğu çok katmanlı yapıyı inceleyen ve alanda kentsel, sosyal ve miras koruma bağlamında var olan sorunlara odaklanan yazılardan oluşan bir dosya sunmayı hedefledik. Dosyada Tarihi Yarımada'nın 1950'lerden günümüze geçirdiği değişim ve dönüşümler detaylı incelemelerle mercek altına alınmaktadır. Farklı disiplinlerden yazarlar, Tarihi Yarımada bütününe ilişkin koruma problemlerini üst ölçekli politikalar, planlama politikaları ve mevzuatlar ile ilişkilendirerek tartışan; alanın önemli odak noktalarından Eminönü Meydanı'nı kimlik ve mekân algısı üst başlığından irdeleyen ve alandaki önemli bir modern mimarlık mirasını inceleyen çalışmalarla dosyamıza katkı sağladılar.

“İktidarın Uygulama Biçiminin Yasa Olduğu Bir Ortamda Kültürel Mirası Yönetmek: Tarihi Yarımada İçin Bir Değerlendirme” başlıklı çalışmada İclal Dinçer; Tarihi Yarımada'nın korunması ve yönetilmesine ilişkin problemleri “kürsüleştirme” ve “istisna halin” egemen olması kavramları üzerinden tartışmaktadır. Özellikle, 2020 sonrasında merkezileşen yönetim erki ile birlikte koruma politikalarının, kurumların ve planların işlevsizleştirilmesi konularına odaklanarak, Tarihi Yarımada'nın bütüncül olarak korunması konusunda karşılaşılan sorunları ortaya konulmaktadır.

“Sürdürülebilir Kentsel Gelişiminin Sağlanmasındaki Zorluklar: İstanbul Tarihi Yarımada'da Mekânsal Planlama ve Tarihi Çevre Koruma İlişkisi” başlıklı çalışmada **Erdem Erbaş**; Tarihi Yarımada özelinde koruma alanlarına yönelik planlama kararlarının ortaya koyduğu açmazları ve çelişkileri vaka örnekleri üzerinden tartışmaktadır. Koruma planlaması ve mevzuatından kaynaklanan sorunlara değinirken uygulama aşamasında neden koruyamadığımızı örneklerle ortaya koymakta ve bunu takiben mevzuata ve planlama politikalarına yönelik önerilere yer vermektedir.

“Tarihsel Süreç İçinde Tarihi Yarımada Göçleri ve Etkileri” başlıklı çalışmalarında **Berna Dikçinar Sel** ve **Ayfer Yazgan**, Tarihi Yarımada'nın özgün ve eşsiz kültürel mirasının önemli bir girdisini oluşturan “kültürel çeşitlilik” teması üzerinden göç konusunu tartışmaktadır. Yazarlar, tarihsel kesit içinde farklı etnik grupların iç ve dış göçler ile yurt edindikleri Tarihi Yarımada'nın demografik yapısı üzerinden mekân, bellek ve kültürel çeşitlilik konularına odaklanmaktadır. Makalede son olarak, yakın tarihli zorunlu uluslararası göçler sırasında bir durak noktasına dönüşmüş olan Tarihi Yarımada'da göçle ilişkili yaşayan güçlüklerle ve bunların çözüm önerilerine yer verilmektedir.

“Bir Portal Olarak Eminönü Meydanı'nın Morfolojik Evrimi ve Mekân Bileşenleri” başlıklı çalışmada **Eren Kürkçüoğlu**, tarih boyunca kent içinde merkezi özelliğini korumuş olan Eminönü Meydanı'nın zaman içinde geçirdiği işlevsel ve morfolojik değişimler bağlamında kimlik ve algı tanımlamalarına odaklanmaktadır. Makale, Eminönü Meydanı'nın tarihsel süreçte nasıl eklemlenmiş bir yapı haline gelerek büyüdüğünü; fizik mekânın plan kararları etkisiyle nasıl değiştiğini ve bu değişimin kullanıcı algısı üzerindeki etkilerini incelemektedir.

“Kök Salmak, Yerleşmek, Yerinden Edilmek: İstanbul Üniversitesi Botanik Anabilim Dalı ve Alfred Heilbronn Botanik Bahçesi” başlıklı çalışmada **Neslinur Hızlı Erkilic**, Tarihi Yarımada'ya yakın geçmişte eklenmiş bir modern miras alanının hikâyesine odaklanmaktadır. Makale, yaklaşık doksan yıllık bir bitki habitatına ev sahipliği yapan bahçeyi ve erken Cumhuriyet'e tarihlenen bir eğitim yapısı olarak Egli'nin tasarımı anlatırken alanın sahip olduğu miras değerlerinin kimlik, bellek ve kentsel peyzaj üzerindeki etkilerini tartışmaktadır. Yapının geçirdiği değişimlere ve alanın el değiştirmesi sonucu ortaya çıkan sorunlu duruma da dikkat çeken makale, Tarihi Yarımada'daki önemli modern mimarlık eserlerinden biri olan yapının ve botanik bahçesinin neden korunması gerektiğine açıklık getirmektedir.

Dosya Editörleri: **Oya Akın - B. Selcen Coşkun**